

ŠIANDIEN IR RYTOJ

KOMUNISTŲ valdomuose kraštuose paskutiniu laiku gimimų skaičius mažėja. Jis taip smarkiai krito, kad komunistų ideologai rimtai susirūpino.

Priežastis tam aiški: moterys per daug užimtos darbu, dažnai labai sunkiu. Dėl politinių priežasčių valstybė per skiria šeimas, atima ir atitolina iš jų vaikus, kad išauklėjus gerais komunistais - socialistiniais robotais.

Tik vienas kraštas komunistine bloke sudaro išimtį. Tai komunistinė Kinija. Jos gyventojų skaičius, dabar siekias 700 milijonų, už dvidešimt metų, jei gimimai tęstųsi tokiu ritmu, siektų bilijoną...

Kas atsitiks tada, jei jau šiandien Kinija nebegali išmaitinti savo gyventojų?

KINIJA prieš penketą metų bandė įvesti gimimų kontrolę. Profesorius Ma buvo pavesta rūpintis tuo reikalu. Bet pirmą kartą kontrolė buvo pradėta vykdyti, partijos centro komitetas pakeitė nuomonę: nes 1958 metais "šuo pirmyn" planas pareikalavo daug darbininkų ir kareivių. Prof. Ma buvo nušalintas ir kinietės buvo raginamos gimdyti kuo daugiau vaikų. Būti gausingos šeimos motina buvo laikoma garbe. Valsitybė griebė iš motinų rankų kiekvieną vaiką, kad išauklėjus jį pasaulinei revoliucijai.

Bet greit Pekinas pamatė, kad toms naujoms burnoms papenėti neturi užtenkamai ryžių, o ideologiniais šūkiais niekas nebūna sotus.

Blogas derlius, ekonominis chaosas, nesutarimai su Sovietų Sąjunga ir kiti nepasisekimai privadė prie mizerijos ir partija turėjo padaryti naują posūkį.

DABAR kinietėms moterims uždrausta tuoktis nesulaukus 26 metų amžiaus, o vyrams - 23. Susituokusiems leidžiama turėti vaikų tik po 5 metų vedybinio gyvenimo. Oficiali komunistų propaganda skelbia: "Vaikai truko dar bui ir neleidžia tėvams politiškai apsišviesti, kas yra būtina. Gausingos šeimos sudaro valstybei našta ir kliudo pažangai."

Nežiūrint paskelbtos gimimų kontrolės, maisto produktų trūkumas Kinijoje didelis. Tad prieš komunistinį režimą kyla neorganizuotas spontaniškas pasipriešinimas, ypač iš tų, kurie turi dideles šeimas.

Šis pasipriešinimas darosi pavojingas komunistinei sistemai ir Mao Tse Tungas bando liaudies pyktį nukreipti prieš Formozą ir laisvąjį pasaulį. Su savo atominę bombą ir milijonais alkanų jis tikisi iš laisvojo pasaulio išgauti jam palankių koncesijų.

DABARTINĖ situacija Kinijoje yra tik laikino pobūdžio, aiškina Hsing Taisung savotėvui.

- O kada mes pasieksime galutinį pastovumą?
- Už dešimt metų.
- Už dešimt metų? Kaip pui-ku...
- Ar tave tai džiugina?
- Aišku, nes aš myliu gyvenimą ir geriau badu mirti už dešimt metų, negu dabar!

(vg)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* JTO DIPLOMATAI NEABEJOJA, kad Berlyno klausimas bus iškeltas artėjančioje JTO visuomos serijoje.

* PREZIDENTAS KENNEDY pareikalavo teisę pašaukti 150.000 rezervistų Kongresui išvykstant ilgesnių atostogų. Dabartinė pasaulio situacija (Kubos ir kt. įvykiai) reikalauja, kad Prezidentas turėtų pakankamai

DIRVA

Nr. 104

Rugsėjis-Sept. 10, 1962

Cleveland, Ohio

De Gaulle piršlybos Vokietijoje

Aukštasis prancūzas siūlo sudaryti glaudesnius santykius, tuo tarpu vokiečiai tikisi tvirtų vedybų be divorso galimybės. - Už savo meilę de Gaulle reikalauja pagalbos pasidaryti atominę bombą, nes amerikiečiai esą nepatikimi ir kariausią tik iki paskutinio vokiečio ir lenko išnaikinimo...

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nisterio pirmininko Mendes-France apibūdinimu de Gaulle Europos samprata skamba taip: "Tai būtų sąjunga valstybių, kurios lieka nepriklausomos; jų atstovai laikas nuo laiko susirinktų ir stengtųsi rasti bendrus vienus sprendimus. Jei tai nepasisektų, kiekviena liktų prie savo nuomonės ir nieko nebūtų nutarta".

Pats de Gaulle savo Europos sampratą visai aiškiai dar nesuformulavo, tačiau iš esmės ji nelabai skyrėsi nuo Mendes-France, išskyrus tik vieną momentą. Anot de Gaulle šiuo atveju yra svarbiau tarpusavio meilė, negu šalti sutarties paragrafai. Dėl tos meilės Vokietija, iki šiol stipriausia Europos valstybė, turėtų padėti Prancūzijai įsigyti atominį ginklų arsenalą. Tokius arsenalus šiandien jau turi amerikiečiai ir sovietai, ir tai tokio didumo, kad savo priešus galėtų net kolonizacijai kartų sunaikinti. De Gaulle apetitas yra mažesnis, jis nori prancūzams tik tiek bombų, kiek užtektų Sovietų Sąjungai tik vieną kartą sunaikinti. Bet kodėl vokiečiai vien iš meilės jam turėtų padėti įsigyti tų bombų?

De Gaulle yra įsitikinęs, kad praktiškai tarp JAV ir Sovietų Sąjungos jau šiandien galioja nepasirašytas susitarimas, arba prie jo labai sparčiai einama, konflikto atveju nevertoti atominį ginklų, o jei jau konfliktas eiga priverstų jų griebtis, juos pavartoti tik daugiau ar mažiau kariniams tikslams sunaikinti - tiekiamus keliuos Vokietijoje ir Lenkijoje. Tokiu būdu naikint Vokietiją ir Lenkiją bei Čekoslovakiją dar būtų šiek tiek laiko dar kartą pabandyti susitarti dėl taikos. Akivaizdoje tokios galimybės Europai reikia arba pačiai įsigyti atominį ginklų, kad nepriklausius nuo Washingtono malonės, arba ieškoti kokio nors kelio, kad ir labai daug prancūzams neapsimokėtų rungtis dėl viešpatavimo bei įtakos Europoje. De Gaulle yra įsitikinęs, kad Kennedy administracija, jei klausimas visai rimtai iškiltų į totalinį karą dėl Europos reikalų, kaip pvz. dėl Berlyno, neitų. Kad tokiai pažūrai pasipriešinus, o jai paremti yra pakankamai dabartinės Washingtono administracijos įtakingų vyrų pareiškimu, prezidentas Kennedy prieš pat de Gaulle vizitą Vokietijos kancleriui Konradui Aden-

aueriui parašė laišką, kuriame pažada visos JAV atominės galios paramą ir Vakarų Vokietijos ir Vakarų Berlyno saugumui.

De Gaulle į tokį laišką gali atsikirsti, kad darbai rodo ne tai, ką žodžiai sako. Amerikiečiai nesigaili jokių nuolatų dėl atominės energijos bandymo kontrolės, jei tai - o dėl to dabar deramasi Ženevoje - priverstų prie atominį ginklų monopolio amerikiečių ir sovietų rankose. Amerikiečių atominės politikos tikslas esąs neleisti kitom valstybėm, išskyrus JAV (ir D. Britaniją) bei Sovietų Sąjungą įsigyti tų bombų. Washingtono manoma, kad Chruščiovas su tuo turėtų sutikti, nes jam būtų nemalonius Kinijos apsiginklavimas atominiais ginklais.

Ir de Gaulle spekuliuoja Kinijos grėsme Sovietų Sąjungai. Jei Europa, skaitant Prancūziją, turėtų nuosavų atominį ginklų, Chruščiovas turėtų ilgesniam laikui nusiraminti. Per tą laiką ir Raudonoji Kinija įsigytų atominį ginklų ir nuo tada Chruščiovas ar jo įpėdinis turėtų atsigręžti į rytus ir ... ieškoti pagalbos Vakaruose. Tada nesunku būtų išspręsti Berlyno problemą Vakarams priimtina prasme, nes ir Sovietų Sąjunga tada atsimintų esanti tik Rusija... tada išsipildytų ir de Gaulle dabar dažnai mistiškai kartojama svajonė apie Europą "nuo Atlanto iki Uralo". Tų de Gaulle svajonių išsipildymui tereikia vieno mažmožio - atominį ginklų arsenalą Prancūzijai. Ji pati jo negali pasigaminti, jai reikalinga vokiečių talka, bet tie, nepaisant visos meilės Jungtinės Europos idėjai, turi tam tikrų abejonių.

Visų pirma, pradėjus eiti tuo keliu, ir JAV ir D. Britanija atsikratytų bet kokios atsakomybės dėl Vakarų Berlyno. Tai vestų prie jo visiško praradimo. O kas gi tuo atveju, jei sovietų kiniečių santykiai neitų tuo keliu, kurį nubrėžė de Gaulle? Kas atsitiks už kelių metų, jei amerikiečiai naujos Europos politikos paveikti jausis visai neatšakingi už Europą? De Gaulle aiškina, kad tokios galimybės nėra, tačiau ne tik vokiečių dauguma, bet ir labai daug prancūzų su tuo nesutinka ir svajoja apie glaudesnę sąjungą su D. Britanija ir JAV, apie Europos sąjungą, kuri turėtų vesti prie Atlanto sąjungos. Jei šiandien kas pravestų balsavimą, dauguma Vokietijoje ir Prancūzijoje turėtų dar pasisakyti už tokią per-

Vidas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

KAZYS S. KARPIUS, baigdamas Dirvos redagavimo trečią dešimtmetį, ėmė galvoti apie Dirvos perleidimą kam kitam, kad ji ir toliau pasiliktų Amerikos lietuvių tautininkų srovės tarnyboje. Naujieji savininkai ir redaktoriai K. S. Karpius neapvykę, šiandien Dirva išaugo į tvirtą tautinės srovės laikraštį, išeinantį tris kartus savaitėje.

V. Gedgaudo nuotrauka

VILTIES DRAUGIJA PRADEDA ANTRĄJĮ DEŠIMTMETĮ

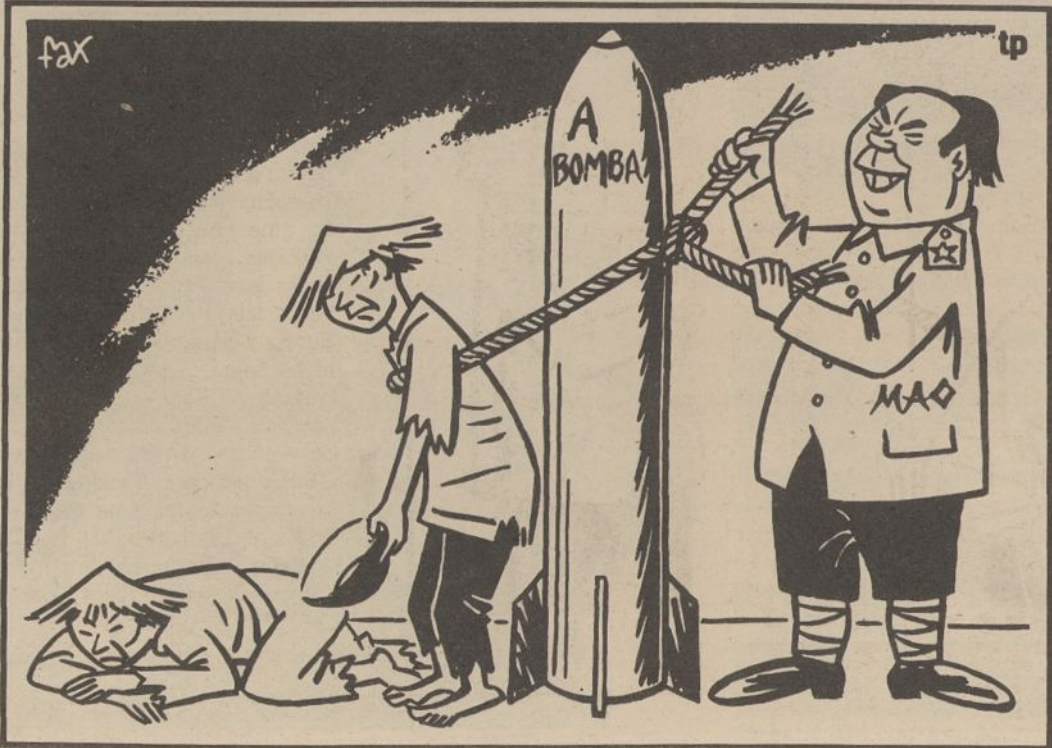
VILTIES Draugija, arba, tariant pilnu vardu, -- Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio Draugija Viltis tikrovėje yra Dirvos leidyklos organizacinis pavidas. Ji tą darbą perėmė iš ankstesnės tos pačios Dirvos leidyklos, kuri buvo vadinama Ohio Lithuanian Publishing Company, arba -- Ohio Lietuvių (Spaudos) Leidimo Bendrovė.

VILTIES steigimo mintis kilo 1949-50 metais. Apčiuopiami ji pradėta vykdyti 1951 metais (pirmas įnašinininkas-šimtininkas tų metų vasarą atsiuntė savo įnašą, -- tai buvo inž. Vladas Venckus, iš Venezuelos), Formali inkorporacija buvo atlikta 1951 m. rugp. 23. Leidyklos darbo ir piniginių atsiskaitymų perėmimas visiems su Ohio Publishing Co. reikalų turėjusiems asmenims ir įstaigoms formaliai buvo nurodytas įvyktas 1952 metų liepos 1 dieną. Tad VILTIES Draugijos "gimtadienis" buvo "ištyęs", galima sakyti, daugiau kaip per porą metų laikotarpį. 1952 metų liepos 1 dieną laikytina VILTIES konkretaus veikimo pradžios diena, nors faktiškai Ohio Publishing Co. vardo išnykimas ir VILTIES vardo įsigalėjimas toje vietoje, be abejo, truko dar mėnesį kitą. Tad šis metas yra VILTIES Draugijos praktinio veikimo antrojo dešimtmečio pradžia.

Rugsėjo mėnesio 29-30 d. Clevelande bus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybos ir skyrių pirmininkų konferencija, kurioje, tarp ko kita, numatoma informuoti bei kalbėtis ir apie VILTIES Draugijos veikimą. Ryšium su tokio suaktyvėšo slenkčio peržengimu ir numatomu partneriui susidaro proga pažvelgti VILTIES ligi šiol nueitą kelią.

spektyvą, o ne de Gaulle peršamą. Vienintelis kas jaučia sentimentą grynai Europai, prancūzų vokiečių vadovaujama, be brūtų ir amerikiečių kišimosi į jos reikalus, yra kancleris dr. Konradas Adenaueris. Bet ir jis norėtų daugiau formalės Vakarų Europos sąjungos, o ne de Gaulle peršamo laisvos meilės santykiavimo. Kartu jis nori ir geresnių santykių su amerikiečiais. Be to, jam jau 86 metai. Ir de Gaulle jau turi 71 metus, prieš jo gyvybę kėsina ne tik jo paties amžius, bet ir kai kurie jo tautiečiai. Jiems abiem mirus, romantinė katalikiškos Vakarų Europos santarvės svajonė neteks savo svarbiausių globėjų. Už tat vilčių, kad šį rudenį - abiejų valstybių vyrų gyvenimo rudenį - bus galima padaryti kokių praktiškų žingsnių tai svajonei įvykdyti, yra labai nedaug.

(Nukelta į 4 psl.)

Mao: - Mūsų tauta reikalinga palaikymo!...

Dail. J. Bagdono kūrinių parodos Bostone atidaryme kalba dail. V. K. Vizgirda.

B. Kerbelienės nuotrauka

JUOZO BAGDONO KŪRINIŲ PARODA BOSTONE

Viktoro Vizgirdos pasisakymas apie moderniąją dailę

Gana dažnai dabar išgirstame posakių, kad mūsų gyvenamo laiko žmogaus dvasia yra pavargusi ir pakrikusi. Gal aš klystu, bet kartais susidaro įspūdis, kad toji "dvasia be vietos" ypač ryškiai save atspindi vadinamam abstraktiniam dailės mene.

Mūsų dail. Juozas Bagdonas pradėjęs reikštis Nepr. Lietuvos saulėleidy buvo žinomas, kaip stiprus ir savaimingas tapytojas, aiškiai palinkęs į impresionizmą. Dabar jis pasinėrė į abstraktinės tapybos vandenį. Tuo požiūriu dail. J. Bagdonas yra daugiau tarptautinis, negu savas, lietuviškas. Jo dabartinė kūryboje ataidi nemaža tokių abstraktinės dailės formų, brūkšnių ir linijų, kurių apstu ir kitų tos srovės dailininkų tapyboje.

Pats dail. J. Bagdonas, kalbėdamas su Keleivio bendradarbiu prieš parodos atidarymą Bostone, taip pasisakė: "Kaip ir peritų epochų, taip ir šio laikotarpio meno kūryba yra šių dienų žmogaus vidaus veidrodis. Žmogus, kuris staptelėjo ir giliai susimąstė, kuris išgyvena savyje aštrų gėrio ir blogio konfliktą, kuris turi apsispręsti, ar už materialinę gerovę ir patogumus, vedančius į sunykimo galimybes, ar už dvasinį pasaulį, už grožį, gėrį, kilniosios prigimties dalies pergale. Tokiam pat konflikte ir jo menas, konflikte su savim bei jį kuriančiu žmogum. Prieš jį kyla problema, ar grįžti prie žmogaus fizinės struktūros, jo aplinkos ir norų lėkšto vaizdavimo ir saldaus patikavimo, ar - teptuku, žodžiu ir muzikos garsais gręžtis į jo dvasinį vidų, į jo pašamonės gilybę, kaip į jūros dugną, pilną naujos ir nematytos gyvybės."

Tarti žodžiai sako, kad dail. J. Bagdonas tiki į tą dailės meno srovę, kuri jį pagavo ir neša per šių dienų apsiniaukusį gyvenimą.

Dail. Viktoras Vizgirda, pasakęs pagrindinę kalbą J. Bagdono kūrinių parodos atidaryme Bostone, rugpjūčio 31 d. vakare, kiek plačiau palietė moderninio dailės meno problemas. Didesnę jo kalbės dalį čia cituojame ištiesai:

"Dabarties laikais jau galima suprasti, kad dailės mene, kuris per pastaruosius 50 metų sukėlė tiek daug kontroversijų, visiškai skirtingų ir dažnai viena kitai prieštaraujančių, srovių supratimui ir įvertinimui kiekvienam atveju yra reikalingas ir visiškai skirtingas kritikos žvilgsnis. Jeigu praeities mene, kurio pradžios joks mokslas nepajėgus dar įžiūrėti, mes randame bendrų bruožų, kurie davė pagrindo nustatyti kriterijų, kas yra menas, tai dabarties polėkiai plastiniame mene daugumą tų dogmų sugriovė. Vienok tai dar nereiškia, kad XX a. dailė yra visiškai nutraukusi ryšius su praeitimi. Dabarties dailė, kokia ji bebūtų, susipina visų srovių, visų praeities mokyklų ir visų tautų kūrybinių laimėjimų palikimas. Atidžiau pastudijavus kūrybą tokių dailininkų, kaip Picasso ar Paul Klee, kartais galima teigti, kad jų darbai kai kuriuo požiūriu yra daugiau artimi Bizantiniam dailės menui, negu dabarties abstraktinei daili.

Filosofiniu požiūriu, o filosofija moderniam žmogui kartais yra jo tikėjimas, moderninė dailė yra realybės paneigimas ir ieškojimas išraiškos anapus realizmo, ieškojimas išraiškos mistiniame pasaulyje, kuriuo mes

nepasitikim dar tiek, kad galėtume jį vadinti tikrove.

Gal nereiktų klausyti, kodėl XX a. žmogus bėga nuo realizmo.

formos tapo tarptautine kalba ir pačios kraštutiniausios dailės srovės, kaip abstraktinis dailės menas, šiandien yra jau universaliai.

Studijuodami dabarties gyvenimo ekonominius, socialinius, politinius ir dvasinius elementus, matome, kad dailė neina šalia to gyvenimo, t.y. kitu keliu. Jis yra tiesioginiai veikiamas tų faktorių. Dabarties dailininkas, kaip ir visais laikais, yra natūraliai, biologiniai ir nesamoningai įjungtas į gyvenimą ir jo kūryba neišvengiamai yra to gyvenimo atspindys. Yra natūralu, kad vienai ypač charakteringai mūsų epochos mąstymo formai - egzistencializmui - atsako ir dabarties dailės įvairios srovės.

Labai originali dailės srovė gal yra surrelizmas - daugiausia dramatinis realizmas, kuris iki pasiūlykštėjimo ir tikrai absurdiškose situacijose ėmėsi vaizduoti dvasiniai apnuogintą gyvenimą, žmogaus skurdą ir kančias.

Kita srovė - tai bedaiktinis dailės menas, per kurį žmogus stengiasi pabėgti nuo dabarties pasaulio netikrovės ir nesaugumo, kurdamas visiškai naują savo vidinės realybės pasaulį. Bedaiktinis arba abstraktinis dailės menas yra atsipalaidavimas nuo surrealizmo. Jis iškilo, kaip stiprios ir konstruktyvios formos jėga, prieš impresionistų elegan-

daugiau laisvės ir galimybių, negu daiktinis surrelizmas.

Įvedimas į abstraktinės tapybos techniką naujų plastinių medžiagų-smėlio, metalo, geležies laužo ir kitko, suteikia abstraktinei formai neriboto įvairumo ir todėl abstraktinės tapybos jėga gali būti daug stipresnė. Abstraktinė forma, neturėdama ryšio su medžiagine realybe, daugiau at-sako dabarties dailininko vaizduotės polėkiams. Bedaiktinis menas yra ideali priemonė supernatūraliom ir dvasinėm idėjom reikšti.

Dabarties dailės meno aptarimas ir kritika turi eiti drauge su moderninio žmogaus tragiškos padėties samprata. Paneigimas dabarties dailės yra paneigimas laiko ir aplinkos, kur mes gyvename.

Bedaiktinis menas nėra revoliucinis. Jis neatsirado staiga perversmo keliu. Pradedant impresionizmu, per kubizmą, neo-realizmą, konstruktivizmą ir futurizmą prieita iki visiško regimo pasaulio formų paneigimo.

Dailininkas ėmėsi ieškoti naujų išraiškos formų savo vidaus nuotakai vaizduoti. Linijų, plokštumų, reljefinės formos ir spalvų bedaiktiniais deriniais jis ieško naujos kalbos savo jausmams išreikšti.

Tos naujos realybės supratimui, žinoma, reikia pasiruošimo. Į meno pasaulį negalima atvažiuoti, kaip turistui į svetimą kraštą ir grožėtis nematytom keistenybėm.

Žmogui, kuris nesuprato kubizmo, Picasso pasakė: "Jeigu jūs skaitot anglišką knygą, nemokėdami anglų kalbos, tai jūs nieko negalėtumėte suprasti, bet tai dar nereiškia, kad toje knygoje nieko neparašyta". Papildant tuos žodžius, dar reikia pasakyti, kad mokėjimas skaityti dar nereiškia mokėjimo vertinti. Tuo tarpugyvenimo praktikoje dažnai matome, kai žiūrovai, dažnai iškarto, nustato dailės kūrinių vertę tardami, kad jis labai geras ar niekam tikęs, ištikro nesugebėdami jo nei suprasti, nei vertinti.

Apgailėstaudami savo vargingą patyrimą, turime aiškintis, kad pasikeitė žmogaus prigimtyje amžių bėgyje, ką galima išjungti ir ko negalima išjungti iš mūsų jausminio aparato, kad vėl galėtume grįžti prie pradinio šaltinio, prie primityvių piešinių grotose, kurie yra simboliai pirmųjų žmogaus žmogaus pergyvenimų ir kurių kalba gali mums padėti suprasti ir dabarties dailės kūrybą.

Neteisingas priėjimas prie dailės kūrinių, o kartais ir perdidelis žinojimas, kludo kūrybos supratimą. Apžiūrint šią parodą nereiktų per daug aiškinti, ką kuris darbas reiškia. Prisiminus savo jaunystę, reikia į visa pažiūrėti daugiau vaiko akimis. Tuo kart jūs gal rasit čia ir gražių spalvų, formų, turinio ir minties."

Dail. J. Bagdono kūrinių paroda, surengta ALTS-gos Bostono skyriaus namuose. Ji atidaryta rugpjūčio 31 d. ir uždaryta rugsėjo 8 d. Pačiam dailininkui gerai padirbėjus, jo paveikslai puikiai eksponuoti, nors jie neturi įprastinių rėmų.

Parodos globėjas - L.B. Bostono Liet. Kultūros klubas. Oficialiai trumpa kalba parodą atidarė naujasis to klubo pirminin-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor - in - chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Miczelis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

kas dr. Stasys Jasaitis. Ištikro prie Bagdono kūrinių parodos surengimo Bostone ypač daug prisidėjo poetas Antanas Gustaitis. Dail. J. Bagdonas, atvykęs čia parodos rengti visą laiką ir viešėjo Gustaičių pastogė.

Bostono lietuviai gausiai dalyvavo parodos atidaryme ir, kiek teko patirti, nupirko apie dešimtį dail. J. Bagdono abstraktinių drobių.

Man asmeniškai būtų šilčiau širdy, jei dail. J. Bagdonas būtų mažiau tarptautinis, o daugiau savas, tautinis. Tačiau, būdamas varšų muzikas, ir abstraktinės dailės mene jis dar gali daug ką pasakyti ir giliai save išreikšti. Jo darbuose apstu nūdienio žmogaus sielos problemų, netgi su sėkmingu bandymu apčiuopti ertvės problemą, kurią dabar mes bandom perskrostiti.

Bagdono kūriniai vienam gali patikti, kitam visai nepatikti, bet kaip žemaičiui, leisim jam tikėti seną žemaičių tiesą: "Ne tas gražu, kas raudona, o tas gražu, kas kam patinka"...

St. S.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

J. BAGDONAS

Kompozicija (aliejus)

J. BAGDONAS

Moderninio gyvenimo aplinkoje yra užtektinai priežasčių, kurios verčia žmogų ilgėtis išsiaiškinimo kai kurių tiesų, kurios jį kamuoja jau tūkstančius metų. Modernus žmogus, metalo ir plastikos mašinų aplinkoje, yra vienišas minioje. Visa praeitis ir realus pasaulis jau neranda atgarsio jo sieloje. Atrodo, kad jis jau negali gėrėtis grožiu klasikinės madonos, kurią sukūrė Renesanso kūrėjai ir kurios gyvą modelį pats žmogus pajungė mašinų vergijai. Dabarties žmogus, paskendęs skepticizme, ieško savo idealų abstrakčioje harmonijoje ir simbolikoje, kuri iškyla iš jo pašamonės.

Moderniniam ir abstraktiniam dailės menui pradžią davė vadinama Paryžiaus mokykla. Tas terminas nėra visai konkretus. Paryžiaus mokykla nėra tokia vientisa, kaip italų Renesansas ar Venecijos mokykla, gotika, Barbizono mokykla ar anglų mokykla. Visos tos mokyklos yra tautinės, tuo tarpu Paryžiaus mokykla yra daugiau tarptautinio pobūdžio. Kiekvienos tautos dailininkas, trumpiau ar ilgiau gyvenęs Paryžiuje ar Prancūzijoje, prisidėjęs prie naujų atradimų dabarties dailėje, gali priklausyti Paryžiaus mokyklai. Paryžiaus mokyklos viena itin svarbi savybė yra tai, kad ji iškėlė dailininko individualybę tautinio stiliaus sąskaiton. Naujos dailės

Kompozicija (aliejus)

ciją ir ištizią. Abstraktinis dailės menas yra taip pat ir reakcija prieš ekspresionistų tapybinį dezorganizuotumą. Dailininkai nusisuko nuo, jų manymu, jau pasenusio tapybos būdo, kadangi abstraktinė forma suteikia jiems

Poetas Faustas Kirša, dail. J. Bagdonas ir rašytojas St. Santvaras su ponija, Bagdono parodos atidaryme. B. Kerbelienės nuotrauka

TAUTINIO IDEALIZMO KELIU

Tautos sąmonės gyvybės klausimą galima tyrinėti įvairiais požūriais. Biologas pagal eugenikos mokslo duomenis ieškos tautos kasdieninių dvasinių ir fizinių pradų jos tvirtumui kelti. Istorikai ieškos istoriniuose žygiuose iškelti tautos garbę ir didybę. Valstybininkas stengsis atskleisti savo tautinės bendruomenės kūrybinį nusiteikimą ir parodyti jos dvasinius ir medžiaginius polėkius.

Šie klausimai gerų teoretikų gali būti labai įdomiai paliesti, išgildinti ir išryškinti.

Man rūpi į tautos sąmonės gyvybę pažūrėti grynai tautiniu požiūriu. Žiūrint iš šio taško, tautos gyvybės sąmonę sudaro šie pagrindiniai veiksmiai: kultūra, tradicijos, papročiai ir tautinis idealizmas.

Tautos individualybės turinys geriausiai atsiskleidžia per tautinės kultūros pradus. Pagrindiniai tautinės kultūros pradai yra kalba, menas ir mokslas. Kalba yra priemonė atskleisti tautos dvasią, parodyti sielos pasaulį. Per kalbą tauta išreiškia savo mintijimo gilumą. Ir, anot kalbininkų - kalba yra priemonė dvasios ir proto sąmonės turiniui išreikšti. Kalba yra žmogaus viršūjas regimas ženklas. Taigi, kas save laiko lietuviu, būtinai privalo mokytis lietuviškai, nes lietuvių kalba yra mūsų tautos žymė, kuri išskiria mus iš kitų tautų tarpo. Šiuo atveju labai svarbu, kad mūsų jaunoji karta gerai išmokyti ir nepamirštų savo tėvynės-motinos gimtosios kalbos. Kad jaustų jai meilę ir taurę prie jos prisirišimą.

Mūsų tautos praeityje, jos valdovai savo karo žygiais atžymėjo ir įamžino Lietuvos vardą. Bet savo likiminės kovos kelyje lietuvių kalbai nebuvo lemta tapti valstybinio santykiavimo priemone. Ji liko kasdieninio lietuvių gyvenimo minčių išreiškėja ir jo buities tarpininkė. Ir tik dėl šitos priežasties lietuvių tauta žiloje senovėje daug ko nustojo ir prarado.

Mūsų praeities istorijos lapai rodo, kad lietuviai daug savo kraujo ir dvasios turtų atidavė, rytų, pietų ir vakarų kaimynams. Jie mūsų tautos kraujuje ir jos būde išaugusiais vaisiais didžiuojasi ir savinasi. Prisiminkime Adamą Mickevičių, E. Kantą ir kt. Mūsų tautos dvasioje, amžiais brandintais kultūros gėlių žiedais, papuošiamie svetimųjų meno šventykla. Tai skauda ir žalinga mūsų praeities klaida. Bet ilgų amžių bėgyje lietuvis, kurdamas savo kasdieninio gyvenimo buitį, kartu sukurė didelius lobynus pasakų, dainų ir įvairios tautosakos. Savo kasdieninio gyvenimo santykiuose paliko labai daug gražių papročių, taurių tradicijų, liaudies šokių ir įvairių kitų meninių apraiškų.

Tai yra senos ir garbingos tautos išdava. Tautos, kuri sugebėjo savo dvasinę gyvybę išreikšti gražiausiais kūrybos žiedais. Ir šie amžių bėgyje sukurti mūsų liaudies dvasinių turtų lobynai yra puiki priemonė išlaikyti mūsų tautos gyvybę ir ją apsaugoti nuo didžiųjų pavojų.

Daugelis mokslininkų tvirtina, kad tautinės minties šaknys siekia net antikinius laikus, kad tautiškas yra modernus reiškinytis ir kad tautiško išsivystyme gilia mintį yra įdiegusi žmogaus prigimties nemarioji kūryba. Taigi, anot Mazinį, tautiškas yra tai, ką Dievas kiekvienai tautai skyrė žmonijos darbe.

Bet man šiuo reikalu daugiau rūpi sustoti prie mūsų lietuviško tautiško. Mūsų tautiškas buvo nuspalvintas humanistiniais pradais. Jis išaugo iš mūsų tautos individualaus būdo savybių. Todėl jis rėmėsi ne romantizmo mistika, bet gilaus proto galia. Ir šiuo atveju mūsų valstybės vyrai siekė ne kitus laisvės vardu pavergti, bet sudaryti tinkamas sąlygas, kad lietuviško tautiško pavėsyje galėtų tarpiti ir žydati mūsų krašto ūkiška ir dvasinė kultūra.

Kalbant apie mūsų tautiško dabarties būklę, jo raidą ir ateities gaires, reikia turėti mintyje mūsų praeities sunkius istorinius įvykius ir išgyvenimus. Mūsų tautos likiminė padėtis yra labai panaši į tuos laikus, kada Maironis dainavo:

Tas ne lietuvis, kurs jos būdo,
Jos žemės dainų nemylės;
Neverks, kad patys sūnūs žudo,
Kas verta meilės ir garbės.

Šiandien tėvynėje pasilikusius kankina marksizmo dialektika, griau-nančioji dvasia rausiasi po lietuvių tautos dvasinį lobyną, be galies-čio naikina tautos išugdytą supratimą apie teisingumą, artimo meilę ir pasiaukojimą tėvynei, išprievartauja žmogaus garbę ir sąžinės laisvę, be atodairio ruošia mūsų tautą galutiniam išnykimo kapiny-nui. O sverur išklydusius smaugia praktinis materializmas ir skubė-jimas greičiau pamesti lietuviško dvasios gražių rūbą. Visa tai žlugdo mūsų tautinį idealizmą. Pagal Markso mokslą, ateities gyvenime tautos turėtų išnykti, jų vietoje atsiradus tautiško antspalvio neturinčiai bendruomenė. Tai šiuo atveju kiekvienas tautiško pasi-reiškimas, pagal Markso doktriną yra nepageidaujamas. Tautos savo dvasinę kūrybą turi derinti pagal iš anksto suplanuotus dėsnius. Galu-tinoje išvadoje jos turi niiveliuoti ir išnykti, kad jų vietoje galėtų atsi-rasti internacionalinė žmonijos masė.

Ir kapitalistinėje santvarkoje yra pavojų žmogui pavirsti be dvasi-niu, gamybos įrankiu. Žmogaus dvasios kūrybiniai pradai palengva miršta ir užleidžia vietą materializmo pagimdytam skubėjimo rūpes-čiui ir rytdienos netikrumui.

Šitokioje būklėje žmogaus gražius vidinius nusiteikimus pakeičia bedvasinė materializmo aplinka ir beidėjinė rutina. Tik stiprios as-menybės, apsišarvavę geležine valia ir nepalaūžiamu ryžtu gali iš-likti nepaliestos. Kiekvieno lietuvi šventa pareiga apsidrausti prieš tuos realius pavojus. Jausti didelį atsakomybės jausmą prieš istoriją ir mūsų tautos ateitį. Daryti rimtus žygius, kad praktinis materializ-mas nenustelbtų mūsų tautinio idealizmo.

Bet kad visa tai žadintų ir gaivintų mūsų sąmonę reikia, kad mūsų likiminės nelaimės vingiuose degtų mūsų dvasioje tautinio idealizmo žibintai. Idealizmo, apie kurį dainavo mūsų atgimimo dainius Mairo-nis, gaivinančiais Varpo aidais kėlė iš miego V. Kudirka, ugniais žodžiais bylojo Vaižgantas-Tumas ir visa eilė anos gadinės idealis-tų. Jų pranašiški žodžiai pasiekė mūsų tautos gyvybės gelmes, suža-dino mūsų tautos širdyje laisvės ilgesį. Ir per auksą, kančias ir di-delį tautinį idealizmą sužibėjo jų puoselėtas laisvės idealas.

Pavergtas lietuvis tėvynėje jaučia didelę meilę ir pagarbą savo tė-vų kalbai, papročiams ir tradicijoms. Lietuvis išklydęs į platų pasaulį turi gyventi tautinio idealizmo dvasia. Šiuo požiūriu mus su tėvynėje pasilikusiais jungia vieninga nematomoji jėgos dvasia bendram dar-bui - tautos gyvybei išlaikyti. Todėl lietuviškos minties žmonės, gy-veną laisvame pasaulyje, turi sugebėti išugdyti tautinį idealizmą, ku-ris būtų dinamiškas savo veiklos dvasia ir budrus kovoje dėl mūsų tautos laisvės priemonių ir metodų.

Ign. Andrašiusas

DAR APIE LIETUVOS ATSTOVĄ

Ką tik perskaičiau juodom li-nijom apibrauktą Bronio Railos "pasiblusinėjimą" pavadintą

"Lietuvos atstovo titulas" ir pa-galvoju pats sau: "Viešpatie, ar tam kada kas kur buvo gerai?" Iš tikro, norėčiau kada nors ma-tyti Bronio Railos parašytą ra-

LRS suvažiavimo Kanadoje, Wassaga Beach, rugsėjo 1-3 d. prezidiumas. Iš kairės: A. Kuolas, suvažiavimui ruošti komiteto pirm. H. Žemelis, suvažiavimo pirmininkas K. Kalendra ir sekretorius A. Daunys. V. Gedgaudo nuotrauka

LRS PASIRINKO NAUJĄ VEIKLOS KRYPTĮ

Sėkmingas Lietuvių Rezistencinės Santarvės suvažiavimas

Rugsėjo 1-2-3 dienomis, Wa-saga Beach, Kanadoje, įvyko pir-mas Lietuvių Rezistencinės San-tarvės Amerikos ir Kanados na-rių suvažiavimas. Šis suvažiavi-mas tiek savo dalyvių skaičiumi, tiek priimtais nutarimais, laiko-mas vispusiškai nusisekusiu, nes tai pirmasis, po ilgos pertraukos, realus žvilgsnis į turtingą LRS praeitį, pasitikrinimas dabar tu-rimų jėgų, išsamus ir realus da-bartinės padėties išnagrinėjimas ir nustatymas pagrindų, kuriais remsis tolimesnė LRS veikla, siekdama savo užsibrėžto tikslo - visomis priemonėmis, keičiant metodus, siekti Lietuvai nepri-klausomybės.

Suvažiavimą atidarė trumpu pa-sveikinimo žodžiu Kanados LRS pirm. ir šio suvažiavimo šeim-i-ninkas A. Kuolas, pasidžiaugda-mas, kad šis LRS suvažiavimas ruošiamas Kanadoje, lietuviškos aplinkos vasarvietėje ir palinkė-damas išspręsti visus suvažiavi-mui skirtus klausimus.

Toliau ilgesnį atidarymo žodį tarė šiam suvažiavimui ruošti komiteto pirm. H. Žemelis.

Išnagrinėjęs dabartinę LRS pa-dėtį ir mūsų emigracinės visuo-menės būklę, siūlė suvažiavimui tvirtai pasisakyti, kur stovima ir kur toliau bus einama. Šis suva-žiavimas, H. Žemelio žodžiais, yra istorinis įvykis LRS gyveni-me, nes nuo jo vienokio, ar kito-kio sprendimo priklausys visa to-limesnė LRS veikla.

Pirmą suvažiavimo darbų se-siją vedė K. Kalendra iš Toron-to. Jis perskaitė nuoširdų Lietu-vos konsulo p. Žmuidzino pasvei-kinimą ir apgalvestavimą, kad ne-galys asmeniškai tame suvažiavi-me dalyvauti. Taip pat buvo per-skaityti sveikinimai iš Kolumbi-jos inž. J. Kalėdos, dr. inž. J. Vėbros ir kitų LRS skyrių, kurie dėl nuotolio ir kitų priežasčių, negalėjo šiam suvažiavime da-lyvauti.

Toliau suvažiavimas specialiai pagerbė tik ką mirusį LRS Gar-bės narį ir Nepriklausomybės ak-to signatarą prof. M. Biržišką. Apie jo nuopelnus lietuvių tautai ir kultūrai ilgesnį pranešimą skai-tė H. Žemelis, kurio ištrauka buvo atspausdinta praeitame Dir-vos numeryje.

Prof. M. Biržiškos ir kitų žu-vusių dėl Lietuvos laisvės kovo-tojų atminimas buvo pagerbtas su sikaupimu tylos minute. Ta proga buvo paskelbtas LRS vieno mėne-

šinį, atradusį mūsų varganame tremties gyvenime ką nors bent pusiau pozityvaus. Ar dar geriau - išgirsti Bronį Railą patį kokį nors pozityvų darbą nudirbus. Jei tokia diena kada išaušytų, ar ne-verta būtų ją paskelbti Tautos Švente? Tą galėtų kad ir Diplo-matijos Šešas padaryti -- vis dar-bas būtų.

Atleiskite už tokią ne visai krikščionišką kantrybę, bet ar būtina, kad Bronio Railos raši-niai iš "Dirvos" darytų "Der-vą"?

Arvydas Barzdukas
Washington, D.C.

Suvažiavimui pasibaigus buvo suruoštas pobūvis, kuriame daly-vavo daug svečių iš Toronto ir kitur. Nuotraukoje vienas vaišių stalelis, prie kurio sėdi šeiminkas A. Kuolas (matomas nugara), iš kairės V. Tamošiūnas, A. Daunys, H. Žemelis, P. Bastys, K. Drunga, E. Jurkevičienė, B. Bieliukas, J. Budrikis. V. Gedgaudo nuotrauka

sio gedulas ir išrinkta speciali komisija ištirti visas sąlygas, kaip LRS galės pagerbti mirusio garbės nario prof. M. Biržiškos atminimą.

Toliau sekė ilgesnė komiteto vicepirm. K. Drungos paskaita - pagrindų nustatymas tolimesnei LRS veiklai. Ryškiais pavyz-džiais ir realių požiūvių į dabar-tinį lietuvių visuomenės gyve-nimą ir pasaulinę politiką, K. Drunga išnagrinėjo LRS praei-tį ir davė konkrečius pasiūlymus, kokių kelių LRS turi eiti toliau. Visos lietuviškos gyvenimo sri-tys, gal ir nevisai tobulai ir be trūkumų, yra daugiau ar mažiau užpildomos kitų organizacijų, ta-čiau reali ir gyvenimo eigai pri-taikinta antikomunistinės kovos dirva yra apleista, todėl LRS ir turėtų užpildyti šią spragą. Šio-je srityje yra daromi tik parti-

zaniški ar atsitiktini žygiai, o reikia pastovios, giliai apgalvo-tos, gyvenimo reikalavimams pritaikintos kovos ir konkrečių darbų.

Sekmadienio darbų sesijoms vadovavo H. Žemelis. Buvo iš-klaustas komiteto pirm. B. Bie-liuko pranešimas apie naujo ko-miteto veiklą ir planus, paryš-kinio reikalingumą LRS užimti daugiau pozityvią liniją visų lie-tuvių organizacijų ir veiksmų at-žvilgiu, kurie dirba Lietuvai nau-dingą darbą, iškėlė kai kurių LRS skyrių darbus, ypačiai Detroito, ilgiau apsisoto ties LRS spaudos reikalais ir šioje srity daromas pastangas bei nagrinėjo LRS vi-daus gyvenime iškilusius klau-simus bei problemas.

Po to sekė išdžininko A. Daunio ir skyrių atstovų pranešimai ir diskusijos, pasiūlymai ir pasta-

bos dėl tolimesnės LRS veiklos. Toms diskusijoms pagrindą sudarė K. Drungos paskaita. Su-važiavimo pabaigoje buvo pada-ryti nutarimai ir pasiūlymai dėl LRS ateities.

Pagrindiniu nutarimu buvo pri-imti LRS veiklos pagrindai atei-čiai. Pasikeitus politinėms sąly-goms ir atkritus kai kuriems tie-sioginiams uždaviniais - nuo da-bar LRS visą savo energiją ir veik-lą koncentruoja į planingą ir pas-tovią antikomunistinės kovos ak-ciją, išnaudojant visus kelius ir priemones tai kovai išplėsti ne tik svetimųjų tarpe, bet lietuvių visuomenėje.

Išreikštas pageidavimas, kad greičiau įvyktų mūsų laisvinimo veiksmų apsiūjimimas į vieną centrą, užgirtas kitų organizacijų dirbamas naudingas Lietuvai darbas, kad būtų siekiama ma-žesnio visuomenės politinio pa-siskirstymo, ieškoti kelių atgai-vinti LRS spaudą ir esamoje spau-doje daugiau gildinti LRS idė-jas bei nusistatymą visais lietu-vių gyvenimą liečiančiais klau-simais.

Buvo plačiau pasisakyta dėl Talkos ir L.N. Fondo veiklos. Pritarta Talkos darbą stiprinti, siekti gal dar didesnio grupių apjungimo ir šalinti visa tai, kas įneša į Talkos darbą nesklandu-mų.

Suvažiavime dalyvavo ir gyvai diskusijose reiškėsi Dirvos red. Vyt. Gedgaudas, kuris perdavė suvažiavimui Dirvos vyr. red. J. Čiurberkio sveikinimus ir lin-kėjimus sekmės suvažiavimo dar-buose.

Suvažiavimas buvo baigtas bendra vakariene, kurią vedė A. Kuolas. Vakarieneje dalyvavo ir daugiau svečių, tarp kurių buvo Kanados Pabaltiečių Moterų D-jos garbės pirm. ir Toronto LNT moterų būrelio pirm. E. Jurkevičienė ir Kanados LN Tal-kos pirm. ir Dirvos redakcijos kolegijos narys P. Bastys.

Buvo pareikštas pasitenkini-mas kad šis pirmasis LRS suva-žiavimas visais atžvilgiais pavy-ko ir pasidarė tuo išieties punk-tu, nuo kurio LRS pradeda naują veiklos barą, naudingą tiesiog-i-niams LRS uždaviniais siekti. Tai savų jėgų atsinaujinimas ir išryškėjimas visų jos narių pa-siryžimo dar aktyviau įsijungti į bendrą kovą už Lietuvos laisvę.

Labai turtingą skaniais ir įvai-riais valgiais vakariene ruošė ir daug darbo įdėjo P. Kuolienė, ku-riai talkininkavo pp. Jurkeviče-nė, Kalendrienė ir Bastienė.

Reiktų atskirai paminėti ir pa-čią suvažiavimo vietą - Wasaga Beach. Tai naujai kylanti Toron-to lietuvių vasarvietė, kurioje dabar lietuviai turi pasistatę ar-ti 200 vilų ir kuri savo puikiais maudymosi ir vasaravimo pri-valumais kiekvienam atvažiavu-siam teikia tikrą poilsį ir lietu-višką nuotaiką - čia jauties ne kiek ne blogiau, kaip Palangoje... Lietuviška bažnyčia, krautuvės, restoranai, vilų lietuviški pa-vadinimai ir ištisos gatvės, gir-dint tik lietuvių kalbą ir dainas - sudaro tikrai tą lietuvišką ap-linką, apie kurią to suvažiavimo šeiminkas A. Kuolas taip vi-siems piršo ir visus įtikino. (hž)

**KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA!**

Diskusijos apie LRS ateities veiklą vyko gražioje pušų ir berželių aplinkoje. Iš kairės: A. Daunys, J. Budrikis, A. Kuolas, K. Drunga, B. Bieliukas ir kt. V. Gedgaudo nuotrauka

IŠ KORP! NEO LITHUANIA STOVYKLOS DIENORAŠČIO

Po nuotaikingo pirmojo savaitgalio, visiems svečiams išvažiuavus, stovykla įėjo į rimto darbo vėžes, vakarojimais, paskaitomis, bei diskusijomis.

Pirmoji stovyklos paskaita, skaityta muz. J. Gaidelio, apie "Lietuvišką Modernią Muziką" padarė didelį įspūdį visiems korporantams. Savo temoje J. Gaidelis aiškino, kad Lietuva ne daug atsiekė muzikos moksle, prieš nepriklausomybę atgaunant. Paminėjo, kad žymesnieji mūsų muzikai bei kompozitoriai buvo Sasnauskas, kuris rašė kantatą, mišias, ir liaudies dainas; ir Čiurlionis, didelio masto muzikas, pasaulinė meninė figūra ir tarp lietuvių vienas iš pačių moderniausių muzikų. Iš lietuvių kompozitorių, priklausiančių moderninės muzikos mokyklai yra Gruodis, Švedas ir Lapinskas.

J. Gaidelis baigdamas paskaitą, ragino jaunimą pamėgti ir domėtis gera klasikine muzika, kuri prisideda prie mūsų kultūrinio išsilavinimo, aiškindamas, kad džiaugtis estetiniu muzikos grožiu, nebūtina ją gerai suprasti.

Po pietų junj. Ramunė Jurkūnaitė skaitė labai įdomų referatą, paremtą savo motyvais ir anketos rezultatais užpildytais dvylikos kolegų-ų atsakant į klausimą -- "Kodėl lietuviškas jaunimas neskaityti lietuviškų knygų?" Kolegė išskėlė šias mintis: jaunimui sunkiau skaityti lietuvių kalba, nes daugiau yra naudojama anglų kalba, ir jaunimas ne skaito lietuviškų knygų, nes neturi laiko ar net ir pritingi. Kolegė Ramunė kvietė kiekvieną jaunuolį susipažinti su Lietuvos praeitimi ir kultūra, skaitant lietuviškus leidinius. Referatas, taip nuoširdžiai pristatytas, išskėlė daug minčių ir pasiryžimo domėtis ir skaityti lietuvių literatūrą.

Prof. J. Puzinas, negalėdamas būti su mumis, atsiuntė savo paskaitą, kurią antradienį skaitė fil. Algis Saulis.

Prof. Puzinas savo paskaitoje "Lietuvių proistorinė problema" pabrėžė, kad buvo galvojama, jog Lietuvių tauta buvo kilusi iš Romėnų, tačiau vėliau archeologai patyrė, kad tikriausiai lietuvių proseneliai seniau gyveno dabartinės Rusijos pietuose prie Juodosios jūros. Kalbotyrininkai nesutinka sakydami, kad tauta kilo iš Mažosios Azijos.

Po paskaitos fil. dr. M. Kavolis davė trumpą santrauką šios paskaitos. Kolega Kavolis aiškino, kad yra trys momentai: praeitis, dabartis ir ateitis, kas svarbu ne tik asmeniui bet ir tautai. Suprasdami praeitį, mes

galim žiūrėti į dabartį ir ateitį su gilesniu supratimu, aukštesniu pasididžiavimu ir tapti bei išlikti gerais lietuviais ir korporantais.

Vakare, senj. Rūta Dačytė, iš Bostono, skaitė referatą apie pareigos jausmą tautos išlaikyme. Tema palietė pagrindinius elementus sudarančius tautą - rasę, kalbą, tradiciją ir jų reikšmę tautos išsilaikymui. Kolegė Rūta aiškino, kad tik aktyviai dirbdami mūsų visuomenėje ir skaitydami lietuviškas knygas bei spaudą, išliksim tikrais lietuviais. Po referato kilo karštos diskusijos apie nutautėjimą ir svarbą jaunimui priklausyti prie lietuviškų organizacijų.

D.M.

BROOKLYN

PADARYS PRANEŠIMĄ APIE HELSINKIO FESTIVALĮ

Šį penktadienį, rugsėjo 14 d. 8 val. Lietuvių Atletų klubo patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyn, vyks pirmoji pavasarinė Akademinių Skautų Sąjungos New Yorko skyriaus suveiga. Programoje bus pranešimas apie komunistų organizuotą jaunimo festivalį Helsinkyje. Pranešimą padarys šiame festivalyje dalyvavęs JAV delegacijos narys, kuris buvo vienintelis lietuvis iš laisvojo pasaulio, dalyvavęs kaip oficialus festivalio narys. Be to, suveigoje bus pranešimas iš pereiną savaitę įvykusios ASS vasaros stovyklos, einamieji reikalai ir kt. Visi studentai ir filisteriai skautai kviečiami dalyvauti. Taip pat kviečiami atsilankyti pradedančių studijas studentai ir studentės.

* LAIMA ŠILEIKYTĖ, Akademikų Skautų Draugovės New Yorko skyriaus pirm., praleidusi vasarą Chicagoje, grįžo į New Yorką kur tęs studijas Fordhame universitete magistro laipsniui įgyti sociologijos šakoje.

AUSTRALIJA

AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖS NARIAMS įteikta rezoliucija, kurią paruošė Viktorijos Baitų Taryba drauge su kitomis organizacijomis, susilaukė gyvo atgarsio. Rezoliucijoje buvo iškeltas sovietų vykdyti ir tebevykdomų deportacijų sovietų okupuotose Baltijos kraštuose klausimas ir tautų naikino tuose kraštuose politika.

Reikalaujant JTO iškelti tautų apsisprendimo klausimą, rezoliucijoje išvardinami ir kiti JTO chartos principai, laužomi Sov. Sąjungos.

Rezoliucijos autoriai jau gavo visą eilę atsakymų, palankiai interpretuojančių rezoliucijose iškeltų klausimų svarbą.

MELBOURNE - Lietuvių Klubo Tarybos posėdyje, to klubo pirminku buvo išrinktas Jonas Valys.

Vilties Draugija pradeda...

(Atkelta iš 1 psl.)

ma, Dirvos leidykla, tai yra jos tuo metu turėtas turtelis (rinkykla ir smulkių dalykų spausdinimo priemonės) ir įsigyvenęs Dirvos vardas buvo K.S. Karpiaus įsigyta ir per 30 metų uždirbta išlaikytą nuosavybę. Tad galėjo būti kalba apie nuosavybės perleidimą-pardavimą, o ne šiaip jau atidavimą-padovanojimą.

Amerikos lietuvių tautininkų srovė tuo metu dar neturėjo vienalytiškai ją reprezentuojančios organizacijos, kaip dabar yra Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, ir ši grupė nebuvo pasirengusi savo vardu įsigyti bei leisti laikraštį. Pagaliau, tebebuvo nepajudina ilgametė tradicija -- visuomeninė grupė remia tą ar kitą (arba tuos ar kitus) formaliai privačiai leidžiamą laikraštį ir naudoja jo patarnavimais. Tad ir dabar reikėjo ieškoti išeities, kad formaliai Dirva pasiliktu kieno nors privačios nuosavybės ir finansinės atsakomybės, arba bent kad būtų operuojama privačios nuosavybės ir intereso pagrindais. Bet tautininkų tarpe nebuvo asmens, kuris būtų ir kvalifikuotas perimti laikraščio leidimą bei redagavimą ir tuo pačiu metu būtų pajėgus finansiškai įsigyti (nupirkti) nuosavybės teises į esamą turtą bei vardą (firmą). Tada turėjo būti sukurta iš bent dviejų ar kelių asmenų.

1948 metų vasarą tokia išeitis buvo atrasta. Leidėju ("savininku") pabūti tapo pakviestas V. Rastenis (su teise redagavimo ir kitų darbų atlikimo klausimą spręsti, kaip nori: dirbti pats, ar samdyti kitus, jei sudarysi iš ko užmokėti), o nuosavybės teisei įgyti lėšas kreditavo keli asmenys, suinteresuoti, kad Dirva eitų ir pasiliktu tautininkų srovės laikraštį. (Faktiškai toki kreditoriai buvo keturi: stambiausias J.J. Bačiūnas, toliau -- pats

K.S. Karpiaus, sutikęs dalies starto kainos palaukti, Pr. Lapienė ir Dr. M.J. Colney). Kredituotos sumos turėjo būti iš būsimųjų Dirvos pajamų atmokėtos maždaug per 10 metų... Tiesa, gal bent kairieji kreditoriai numatė, kad vargu ar laikraštis turės tiek pajamų, kad išsilaikytų, atlygintų jį jo leidimą įdedamą darbą ir dar duotų pelno tai kapitalo amortizacijai, ir gal širdy iš anksto tuos savo įmokėjimus nurašė, kaip dovaną -- ne naujam "savininkui", o Amerikos lietuvių tautininkų visuomenei grupei, srovei. Visas tas sprendimas ir rėmėsi svarbiausia pagrindine mintimi, kad naujas "savininkas" bus tik savininkas iš vardo, bet tą vadinamą nuosavybę laikys, ugdytų kaip Amerikos lietuvių tautinės srovės veiklos dalį, o ne parduos kam nors pirmutiniam priimtiną kainą pasiūliusiam, ir nepasims į savo kišenę.

Po to pasikeitimo Dirvos leidime buvo net sustiprintai tęsiama Dirvos steigėjo ir jos redaktorių ypač K. S. Karpiaus sudaryta tradicija, būtent, kad Dirva yra tautininkų srovės laikraštis ir reiškia (gal ir formuoja) šios srovės mintis, nusistatymus bei nusiteikimus. Žinoma, tai vyksta taip, kaip laikraščio redaktorius tą su pranta ir kaip jis iš ryškesniųjų tos srovės žmonių yra itaigojamas bei įtikinamas.

(Bus daugiau)

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI PADIDINĘ SAVO ĮNAŠUS BEI NAUJAI ĮSTOJĘ:

1. V. Aukštulis, E. Chicago	10.00
2. V. Žemaitis, Chicago	25.00
3. Mažeikienė, Chicago	10.00
4. J. Dačys, Dorchester	15.00

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanaukas, Pres.

Vertė J. P. Palukaitis

(61)

Gydytojas tikrino specialisto akimis, pagrindiniai ir greitai.

— Tamsta nemirsi, — paskelbė jis pagaliau. — Įtariamas vidinis kraujavimas, bet labai mažas. Tačiau uždegimai yra stiprūs, ir sužalojimas tikrai milžiniškas. Užvalkaliuką, Jansci, jei galėčiau paprašyti. Šio vaisto veiksmingumas, — tęsė jis, atsisukęs į Reinoldą, — yra tiesiog proporcingas skausmui, kurį jis sukelia. Tamsta galbūt laipiosi sienomis, bet rytoj bus geriau. — Jis ant užvalkaliuko šaukštu sumaišė maždaug svarą pilko tepalo, kurį vienodai išsklaidė. — Šis vaistas yra kiek veterinariškas, — pastebėjo jis, — šimtmečių senumo receptas. Naudoju jį viskam. Pacientai paprastai pasitiki gydytoju, kuris laikosi gerųjų senų vaistų, o tai man sutaupo pastangas vaikyti naujenybių. Tarp kita ko, šis vaistas yra maždaug vienintelis, kurį prakeiktieji komunistai mums dar paliko.

Reinoldas pajuto, kaip jo kaktą išpylė prakaitas, kai tepalas pradėjo deginti jo odą. Gydytojas atrodė su pasitenkinimu registruojas veikimą.

— Na, ką aš sakiau? Ligi rytojaus būsi atgijęs, kaip žuvis vandenyje. Dabar išgerk porą šitų tablečių, jaunuoli, tada taip nebejusi to skausmo, o nuo šių mėlyniųjų užmiksi. Nes, jei nemiegotum, tai vėliausiai po dešimties minučių kompresą nuplėstum. Bet tos piliulės veikia greit, gali patikėti.

Jos tikrai veikė greit, ir paskutinis dalykas, kurį Reinoldas sąmoningai atsiminė, buvo gydytojo balsas, garsiai pagarbinęs tuos prakeiktus komunistus, jam jau leidžiantis laiptais. Ir po to jis nieko daugiau neatsiminė išties dvyliką valandų.

Kai jis vėl pabudo, buvo jau naktis, tačiau šį kartą langas buvo uždegtas ir kambaryje švietė maža žibalinė lempelė. Jis tuoj pat išsiblaivė, kaip ilgo apmokymo metu buvo įpratintas, būtent, nedarant jokių judesių ir nekeičiant kvėpavimo tempo, ir jo akys buvo ištisą sekundę nukreiptos į Julijos veidą, kuris rodė išraišką, kurios jis tame veide anksčiau nebuvo pastebėjęs, kol ji pamatė, kad jis pabudęs ir ją stebi. Jis matė, kaip ji paraudo ir lėtai nuėmė savo ranką nuo jo pečių; tačiau jis pasuko riešą ir pasižiūrėjo į savo rankinį laikrodį, lyg nieko nepaprasto nebūtų pastebėjęs.

— Ką, jau aštunta! — suuko ir vienu šuoliu atsisdėjo, ir tada, jau sėdint, jam dingtelėjo skausmas, kuris vakar kliudė kiekvieną judesį. Jis parodė visiškai nustebusį veidą.

— Na? — paklausė ji nusišypsodama. — Kaip jaučiatės? Geriau, ar ne?

— Geriau? Puikiai! — Jo pečiai buvo karšti kaip ugnis, tačiau skausmas buvo visiškai dingęs. — Aštunta valanda! — pakartojo jis netikėdamas. — Tai aš pramiegojau dvyliką valandų.

— Taip, jūs pramiegojote. Jūsų veidas vėl atrodo geriau. — Julija buvo atgavusi savitvardą. — Vakariene jau paruošta, — pridūrė ji. — Ar atnešti?

— Ne, už poros minučių būsiu apačioje, — pažadėjo Reinoldas.

Virtuvėlėje degė jauki ugnis, ir stalas buvo padengtas penkiems asmenims. Sandoras ir Janscis pasveikino Reinoldą, jam įėjus, nudžiugo išgirdę, kad jam daug geriau, ir supažindino su Kazoku. Kazokas jam padavė ranką, parodė niūrų veidą, atsisėdo tylėdamas prie savo sriubos ir visą vakarienes metą neištarė nė žodžio. Valgydamas jis laikė nulenktą galvą, ir Reinoldas tegalėjo matyti tik jo nuo kaktos atverstus tankius, juodus plaukus. Tačiau, kai Kazokas su paskutiniu kasniu burnoje atsiestojo, Jansciui kažką sumurmėjo ir išėjo, Reinoldas pamatė jo atvirą, jaunuolišką veidą, kuriame slypėjo grasinanti išraiška. Kad ši grasinanti išraiška jam skirta, Reinoldui buvo visiškai aišku. Jaunuolis triukšmingai užtrenkė duris, ir po kelių sekundžių pasigirdo dundžas triukšmas, greičiausiai sukeltas sunkaus motociklo, kuris tuoj pradėjo tolti, slypti, kol liko visai negirdimas. Reinoldas peržvelgė kitų, prie stalo sėdėjusių, veidus.

— Gal kuris nors būtų toks draugiškas, kad man paaiškintų, kokį iš tikrųjų nusikaltimą padariau. Jei žvilgsniai galėtų žudyti, tai aš jau nebebūčiau gyvas.

Jis pažiūrėjo į Jansci, tačiau tas uoliai triūsė, kurdamas savo pypkę. Sandoras spoksojo į ugnį ir regimai buvo giliai paskendęs į savo mintis. Kai Reinoldas pagaliau išgirdo paaiškinimą, tas paaiškinimas sklido iš Julijos, kurios balse skambėjo toks susierzinimas, kad Reinoldas turėjo nustepti.

— Na, gerai, jei abu vyrai toki bailūs, tai tamstai paaiškinti turiu aš. Vienintelis dalykas, kurį Kazokas gali prikišti tamstai, yra faktas, kad tamsta iš viso čia esi. Žiūrėkite, jis — na taip, įsivaizduoja mane mylįs — įsivaizduokite, kada aš esu šešeriais metais už jį vyresnė.

— Ką reiškia tie šešeri metai, — abejingai pasakė Reinoldas. — Svarbiausia, kad tamsta...

(Bus daugiau)

CLEVELANDE ir apylinkėse

ČIURLIONIO ANSAMBLIS RUOŠIASI SEZONUI

Rugsėjo 8 d. savo jaukiose patalpose susirinkę Čiurlioniečiai parodė, kad tai ne eilinis choras dainos mėgėjams, bet tvirta organizacija, puoselėjanti savas tradicijas. Jie susirinko naujam aktyviam darbo sezonui pradėti.

Prie vaišių stalo susirinkusius ansamblių pasveikino L.T.M. Čiurlionio ansamblio valdybos pirmininkas Vl. Plečkaitis. Ta proga jis pakvietė ansamblio kandidatų: Gelgotą, Gelažiūtę, Kubiliūnaitę, Mekešaitę, Petkevičiūtę, Šenbergaite, Sniečyką, Žiedonį ir Žygaite priimti ansamblio ženklėlius, kuriuos naujiems ansamblio nariams prisegė ansamblio meno vadovas muz. Alf. Mikulskis.

Visa eilė ansamblių buvo užgirti už pavyzdinę repetitijų lankymą.

Muz. Alf. Mikulskis savo žodyje, pasveikindamas grįžusius ansamblio narius, išskėlė dainos meno reikšmę mūsų kultūriniam gyvenime, kartu apgailestaudamas, kad ta meno šaka nerandanti reikiamo atgarsio mūsų spaudoje. Mūsų meno ansambliai, kviečiami koncertuoti svetimtaučiai, kartais net vertinami aukščiau, nei mūsų pačių. Gi įdėtus darbas ir pastangas, ne vien rezultatas, meno ansamblių išlaikyme ir puoselėjime tikrai vertas didesnio mūsų visuomenės dėmesio.

Sezono atidarymo pokylio metu dar žodį tarė Dirvos redaktorius J. Čiurberkis ir Vaidilos teatro meno vadovas P. Maželis.

Sezono atidarymo pokylyje taip pat dalyvavo ir ansamblio rėmėjas Edv. Steponavičius ir solistė Ald. Stempužienė.

Ansamblių žmonių įprastoje, jau kioje ir jaunatviškoje nuotaikoje, dainai sekant dainą, praėjo vakaras, atskleidęs uždangą naujiems užsimojimams, naujai koncertų serijai ir naujoms galimybėms mūsų jaunimui stoti į ansamblio eilę ir lietuviška daina praturtinti save ir visuomenę viena brangiausių mūsų kultūros apraiškų.

* VYSK. VALANČIAUS VARDO LITUANISTINIS MOKYKLOS kanklininkės, vadovaujamos O. Mikulskienės, rugsėjo 24 d. pasirodys televizijos programoje (Ch.5) 7 val. vak. Programa yra skiriama Clevelando mokykloms pasireikšti. O. Mikulskienės vadovaujamos kanklininkės yra parodžiusios kanklių muzikos srityje didelę pažangą ir jos žada net išleisti plokštelę.

* VYSK. M. VALANČIAUS vard. lituanistinė mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 15 dieną. Mokinių registracija vyks tą pačią dieną. Tėvai prašomi bent pusę mokesčio už mokslą sumokėti registracijos metu.

Šiems mokslo metams į tėvų komitetą išrinkti: Dr. M. Vaitėnas - pirm., Gatautienė - vice-pirm., A. Vasiliauskas - išd., V. Staškevičius - sekret., Neimanienė ir Lungienė - nariai. Mokyklos vedėju sutiko būti Petras Balčiūnas.

EARN MORE MONEY!

Lange Metal Products Company needs 3 men with cars interested in steady work. No layoffs. Approximately \$100.00 a week while learning the business, plus rapid advancement. To qualify you must be honest and WILLING TO WORK. For personal interview write Gene Tenke c/o Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, giving age, marital status, address and phone number.

Laukiamoji St. Pilkos viešnagė

Jau kyla klausimas, ar spalio 6-ji diena duos clevelandiečiams aktoriškos Stasio Pilkos kūrybos rečitalį, ar labiau sukels clevelandiečių išiliepsnojamą scenos, spaudos ir visuomenės veikėjui nuosirdžiai pasveikinti bei iškilmingai pagerbti. Vienaip ar kitaip atsakyti - būtų teisinga. Tebūnie tinkamai įvertintas tasai jau per 40 metų mums švytįs kultūrintojas.

Tokiam vakarui suorganizuoti mieliai įsiriškia į ruošiamąjį komitetą asmenys, įstaigos ir organizacijos - garbės narių, garbės rėmėjų, sveikintojų, talikintų ir tarėjų titulai. Nė vienas neatsisako, vadinais šiojo menininko nuopelnai pripažįstami.

Tais pagrindais į komitetą jau įėjo: JAV LB tarybos prezidento pirmininkas St. Barzdukas, tos B-nės 1-os Clevelando apylinkės valdybos pirmininkas F. Eidimtas, jau įvairioms ruošiamųjų darbų sritims su įkarščiu vadovaujanti O. Jokūbaitytė, advokatas J. Smetona, K. Karpis (globojęs 1927-8 m. gastroliuvis Clevelande tą patį St. Pilką), vyr. Dirvos redaktorius J. Čiurberkis, Čiurlionio ansamblio vadovas J. Stempužis, Vaidilos teatro administratorius Z. Pecus, DLK Birutės karių šeimų moterų draugijos Clevelando skyriaus valdybos pirmininkė Nagevičienė, LVS Ramovės Clevelando skyriaus valdybos pirmininkas J. Budrys, SLA 14, Kuopos valdybos pirmininkas (ir žurnalistas, dar Kaune rašęs apie Pilką) Vyta. Braziulis, Am. Liet. Pil. Klubas prezidentas Z. Dučmanas, Clevelando skaudžių tun-

ingė A. Balašaitienė, Amerikos demokratų partijos atstovas J. Nasvytis ir... numatoma, kad tai dar ne visi.

Rengėjas - Vl. Braziulio vad.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSEJO 15 D. Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus Initium Semestri.

RUGSEJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 6 D. Vlado Braziulio vad. dramos studijos rengiamas draminis Stasio Pilkos rečitalis.

SPALIO 20 D. "Lietuva Maironio kūryboje" - akademinis minėjimas ir pobūvis šv. Jurgio parap. salėje.

SPALIO 28 D. Eglutei paremti madų demonstravimo vakaras.

LAPKRIČIO 24 D. Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio Parapijos salėje.

GRUODŽIO 2 D. Akademija Maironio Garbei-paskaita, Čiurlionio Ans. koncertas ir pobūvis Naujos parap. salėje.

PARDUODAMAS NAMAS

Idealus dviem šeimoms, 5 x 5, 2 kambariai ir vonia trečiame aukšte. Garažai, \$6,000 įmokami pinigais, likusieji mokami kaip nuoma. Tuojau galima užimti. Skambinti savininkui MU 1-6389.

Jonas Brazauskas parduoda namus

1. 6105 Trafalgar — kaina \$14,200, nedidelis įmokėjimas.
2. 18001 Maplecliff Rd., vienos šeimos gerame stovyje namas. Kaina \$29,900. Skambinkite IV 1-6265.

tininkė A. Balašaitienė, Amerikos demokratų partijos atstovas J. Nasvytis ir... numatoma, kad tai dar ne visi.

Rengėjas - Vl. Braziulio vad.

LENGVOSIOS ATLETIKOS VARŽYBOS CHICAGOJE

Rugpjūčio 25 d. Chicagoje įvyko 1962 m. Vid. Vakarų Sporto Apygardos Lengvosios Atletikos pirmenybės. Apygardos vadovybės pavedimu, pirmenybės rengė Chicago LSK Aras.

Pirmenybės buvo prarastos Rockne Stadione, Cicero, Ill. Bėgimo takai buvo labai gerai paruošti, tačiau šuolininkams sąlygos tikrai nebuvo per daug gėjančios. Oras taipogi pasitaisė nepavydėtinas - lietingas ir vėsokas. Dalyvių buvo nepergausiausia. Didelė dalis lengvatletų dėl įvairių aplinkybių, negalėjo dalyvauti, todėl ir ypatingų pasekmių nebuvo pasiekta.

Vienok džiugu, kad šį kartą buvo gana gausu jaunių ir mergaičių C klasėse. Reiškia, kad klubai pagaliau pradeda rodyti didesnio dėmesio pačio jauniausio prieauglio organizavimui.

Varžybas labai didele persvara laimėjo Clevelando Žaibas su rinkęs 230 1/2 taškų, nežiūrint, kad visa eilė elitinių Žaibo lengvatletų nedalyvavo. Antroje vietoje liko Chicago Aras - 85, toliau sekė Chicago Neris 67 1/2, Cicero Ateitis 58, Detroito Kovas 10, Chicago ASK Lituanica 7 t.

Šiose varžybose dalyvauti buvo pakviestas ir Chicago Ukrainiečių sporto klubas. Jie dalyvavo kaip svečiai "atvirose" varžybose. Tuo būdu pačios pirmenybės turėjo dvejopą pobūdį - "atviros" - kuriose paskėmės vertinamos bendrai visų dalyvių ir - "uždaro", kuriose buvo išvedamos tik Vid. Vakarų Sporto apygardos dalyvių pasekmės. "Atvirose" varžybose svečiai stipriai pasireiškė tik Jaunių B klasėje, kur mūsų išikių dalyvių buvo nedaug ir silpnai. Kitose klasėse ukrainiečiams nepavyko prasimuoti pirmaujančias vietas, nežiūrint, kad dalyvių jie turėjo nemažai. Vienin telė išimtis buvo vyrų šuolyje į aukštį, kur svečias ukrainietis išėjo nugalėtoju, peršokęs 6'-0" (1.83 m.).

Toliau apžvelgdami pirmenybes minėsime tik "uždary" varžybų pasekmes.

Varžybų metu buvo pasiekta 2 nauji Š. Amerikos Lietuvių rekordai būtent:

Dalia Čiurlionytė (Žaibas) pagerino Elvyros Šikšniūtės 11 metų senumo rekordą 100 m. bėgime, Mergaičių A klasėje, prabėgdama per 13-4 sek. Senas rekordas buvo 13.5 sek., pasiektas 1951 m.

Clevelando Žaibo Mergaičių B klasės 4 x 55 yd. estafetė prabėgo per 28.3 sek., tuomi pagerindama 4 x 55 yd. estafetės rekordą pasiektą 1960 m. Toronto rinktinės (29.0 sek.) ir 4 x 50 m. estafetės rekordą, pasiektą šiais metais LSK Žaibo (28.7 sek.). Estafetėje bėgo: M. Jokūbaitytė, A. Karaliūtė, V. Mockutė ir D. Čiurlionytė.

Šalia to buvo pagerinti net 29 (1) Vid. Vakarų Sporto Apygardos Pirmenybių rekordai, iš jų - vyrų klasėje - 5, moterų - 2; jaunių A - 6; mergaičių A - 4; mergaičių B - 8; jaunių C - 2; ir mergaičių C - 2.

Vyrų klasėje gerai pasirodė sprinteris A. Vasys (Aras), taipogi ir P. Bubnys (Aras).

Jaunių A klasėje gražiai pasi-

rodė sprinteris M. Labanauskas (Aras) ir šuolininkas į aukštį E. Šilingas (Žaibas).

Moterų-mergaičių A ir B klasių varžybos buvo prarastos bendrai. Čia Clevelando Žaibo lengvatletės toli viršijo kitas dalyves. Ypatingai pasižymėjo D. Čiurlionytė (Žaibas) laimėdama 4 pirmas ir 2 antras vietas.

Daug entuziazmo parodyta pačiose jauniausiose klasėse. Čia vyravo Clevelando Žaibas, turėdamas daugiau prityrusių dalyvių, tačiau neblogos medžiagos turi ir Chicago Neris bei Cicero Ateitis. Jaunių C klasėje clevelandietis J. Stankevičius pakartojo Š. Amerikos Lietuvių rekordą 50 yd. bėgime, praskutęs per 6.7 sek. Rekordas priklauso G. Titui (Žaibas), pasiektas 1960 m. 4 geriausiais pripažinti dalyviai (2 vyrų klasėje ir po 1 - jaunių ir mergaičių) buvo apdovanoti specialiomis dovanomis, būtent:

Vyrų klasėje 1-mą dovaną, paskirtą J. Žilionio iš Clevelando, gavo Arūnas Vasys (Aras). 2-trą gavo P. Bubnys (Aras).

Jaunių klasėje iškiliausio sportininko dovaną, paskirtą dr. Alg. Nasvyčio iš Clevelando, gavo Ed. Šilingas (Žaibas).

Iškiliausią mergaitę pripažintą Dalia Čiurlionytė (Žaibas). Jai dovaną paskyrė Chicago LSK Aras.

Visi pirmų 3-jų vietų laimėtojai buvo apdovanoti skoningais kaspinėliais. Varžybos praėjo pakankamai sklandžiai, turint galvoje, kad jas vykdė jauni žmonės, dar neturėję šiame darbe daugiau patirties. Ta proga, tenka nusikusti, kad niekas iš mūsų senųjų veikėjų nesiteikė net pasirodyti, o jų Chicagoje nemažai....

VYRŲ KLASĖ

* 100 m: 1) A. Vasys (Aras) 11.1 sek., 2) A. Juška (Aras) 11.6 sek.

* 200 m: 1) A. Vasys (A) 22.4 sek., 2) A. Juška (A) 23.0 sek.

* 400 m: K. Jankauskas (Kovas) 55.3 sek.

* 800 m: K. Jankauskas (Kovas) 2:16.0 min.

* 110 m kliūtinis: 1) P. Bubnys (Aras) 15.8 sek., 2) G. Šalkys (Aras) 18.2 sek.

I aukštį: 1) P. Bubnys (Aras) 5'-7 1/2"; 2) A. Vasys (Aras) 5'-5 3/4".

Trišuolis: 1) A. Vasys (A) 40'-5"; 2) A. Juška (A) 36'-6".

* Su kartimi: 1) P. Bubnys (A) 11'-0"; 2) S. Strasevičius (A) 10'-6".

Rutulys: A. Juška (A) 36'-0". Diskas: A. Juška (A) 100'-3 3/4".

JAUNIŲ A KLASĖ

* 100 m: 1) M. Labanauskas 9a0 11.5 sek.

* 200 m: M. Labanauskas (A) 24.3 sek.

440 yd.: K. Jankauskas (Kovas) 55.3 sek.

880 yd.: K. Jankauskas (Kovas) 2:16.0 min.

* 70 yd. kliūtinis: L. Juodvalkis (Ž) 10.3 sek.

* 1 mylios ėjimas: V. Genčius (ASK Lituanica) 9:32.1 min.

* I aukštį: E. Šilingas (Ž) 5'-10 3/4".

I tolį: V. Premeneckas (Ž) 18'-6".

Trišuolis: L. Juodvalkis (Ž) 37'-7".

Rutulys (12 lb.): S. Liškauskas (Neris) 37' - 3 1/2". Diskas (High School): E. Šilingas (Ž) 107'-11".

MERGAIČIŲ A/B KLASĖ

* 60 m.: 1) D. Čiurlionytė 8.3 sek.; 2) A. Karaliūtė (Ž) 8.5 sek.

* 100 m: 1) D. Čiurlionytė (Ž) 13.4 sek.; 2) V. Mockutė (Ž) 14.4 sek.

* 50 yd. kliūtinis: 1) D. Čiurlionytė (Ž) 7.9 sek.; 2) V. Mockutė (Ž) 8.2 sek.

I tolį: 1) L. Juodytė (Ž) 15'-6 1/2" 2) V. Mockutė (Ž) 14'-1".

I aukštį: 1) V. Mockutė (Ž) 4'-6"; 2) D. Čiurlionytė (Ž) 4'-4".

Rutulys: 1) D. Čiurlionytė (Ž) 25'-3"; 2) D. Jurgaitytė (Ž) 24'-3 3/4".

Diskas: 1) D. Jurgaitytė (Ž) 69'-4"; 2) A. Karaliūtė (Ž) 63'-10".

* Ietis: 1) D. Jurgaitytė (Ž) 93'-7"; 2) L. Juodytė 64'-2" (Ž).

* Beisbolo sviedinukas: 1) D. Jurgaitytė (Ž).

JAUNIŲ B KLASĖ

60 m: J. Liškauskas (Neris) 8.6 sek.

100 m.: J. Liškauskas (Neris) 14.1 sek.

I tolį: J. Liškauskas (Neris) 14'-10".

I aukštį: Bačinskas (Ateitis) 3'-11 1/2".

Rutulys (8 lb.): 27'-2 1/2".

* 4 x 55 yd. estafetė - Žaibas 30.4 sek.

JAUNIŲ C KLASĖ

* 50 yd. - J. Stankevičius (Ž) 6.7 sek.

I tolį: J. Stankevičius (Ž) 13'-4 1/2".

I aukštį: J. Stankevičius (Ž) 4'-0".

Sviedinukas: - K. Bačinskas (Ateitis) 214'-9".

* 4 x 55 yd. estafetė - Žaibas 30.4 sek.

MERGAIČIŲ C KLASĖ

50 yd.: R. Jokūbaitytė (Ž) 7.5 sek.

I tolį: D. Čiurberytė (Ž) 11'-0".

I aukštį: Giniotytė (Ateitis) 3'-8".

* Sviedinukas: M. Liškauskaitė (Neris) 116'-1".

* 4 x 55 yd. estafetė: Žaibas/Ateitis mišri 31.9 sek.

* Žvaigždutė prieš pasekmę reiškia naują VVSA-dos pirmenybių rekordą. (ab)

DIRVA METAMS KAINUOJA TIK 10 DOLERIŲ

• Laisvės Kovų Dainas, išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, Clevelande galima užsisakyti pas: Vyta. Stuogį — 1198 E. 84 St., tel. SW 5-4676; Marijū Blyną — 6823 Bayliss Ave., tel. 361-8165; Dr. Vl. Ramanauską — 18310 Marcella Rd., tel. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Dirvoje Laisvės Kovų Dainas galima užsisakyti ir paštu ne Clevelando gyventojams.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIČIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

UŽSAKYKITE GELES TELEGRAFU
Geles visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558
Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

DIRVA

Nr. 104

1962 m. rugsėjo 10 d.

KAS IR KUR?

ALTS RYTŲ APYGARDOS SKYRIŲ SUVAŽIAVIMAS

* ALB. IR IEVA TREČIOKAI, ALTS-gos ir kitų lietuviškų organizacijų veikėjai iš New Jersey, pirmieji užsisakė garbės bilietus į Dirvos vakarą. Jie atvyksta į Clevelandą rugsėjo 29 d. į ALTS-gos Tarybos posėdį, o vakare dalyvaus Dirvos vakare.

* Į LIETUVIŲ FONDO pilna-teisių narių šeimą įsijungė Dr. VYTAUTAS MUSONIS ir Dr. LEONARDAS PLECHAVIČIUS, abu įnešę fondo sąskaiton po šimtą dolerių.

* HENRIKAS RABINAVIČIUS, Nepr. Lietuvos diplomatinės tarnybos narys, 1926-1927 buvęs Lietuvos Konsulu New Yorke ir kituose konsularinės tarnybos postuose, mirė Connecticut vals-tijoje sulaukęs 70 m. amžiaus.

* J.P. PALUKAITIS, Vilties spaustuvės vedėjas ir Dirvos re-daktorius, rugs. 8 d. vykdamas į Tabor Farm, Mich., kur J. Bačiūno sodyboje vyksta Santaros suvažiavimas, kartu nusiųžė ir didesnę dalį J. Bačiūno leidžia-mos knygos "Blezingėlės prie Torrenso".

Knyga, liečianti Australijos lietuvių gyvenimą, bus išsiuntinėta aukojusiems "širdies Fon-dui".

ALTS Rytų Apygardos meti-nis suvažiavimas įvyks š.m. rug-sėjo 16 d. 11 val. ryto, Nida vieš-butėje, 7-tos ir Park Ave. kampe, Ashbury Park, N.J. (Mačiulių viešbučio patalpose).

ALTS Rytų Apygardos skyrių nariai prašomi 11 val. į pasita-rimą. 1-mą val. pietūs, kuriuo-se galės dalyvauti narių šeimos ir svečiai užsimokėję po \$3.00. Po pietų kalbos ir pasitari-mai politiniais ir visuomeni-niais reikalais. Dalyvauja ALTS Centro Valdybos nariai ir žy-mūs svečiai.

Maloniai kviečia ALTS Rytų Apygardos Valdyba.

* JANIS JAUNSUDRABINŠ, ži-nomas latvių rašytojas ir poetas, kurio kūryba buvo verčiama ir į lietuvių kalbą, mirė Vak. Vokie-tijoje.

PED. LITUANISTIKOS INSTI-TUTE (CHICAGOJE) mokslas pra-dedamas rugsėjo 15 d. (šeštadienį), 9 val. 30 min. ryto. Pirmąjį šių mokslo metų semestrą skai-tomi šie kursai: 1. Bendrinės lie-tuvių kalbos kursas: sakinio struk-tūra ir jo skyryba, rašiniai bei vertimai iš anglų kalbos (Domas Velička). 2. Liet. kalbos akcen-tologija ir morfologija (prof. dr. Petras Jonikas). 3. Klasicismas, sentimentalizmas, romantiz-

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimo prezidiumas. Sėdi iš kairės: prof. J. Šimoliūnas, gen. J. Černius, prof. S. Dirmantas, kalba inž. J. Jasiukaitis, toliau matyti Detroito lietuvių organizacijų atstovai ir darbo prezidiumas.

Lietuvių inžinierių ir architektų suvažiavimas Detroito

Darbo dienos savaitgalyje Det-roite įvyko ALIAS (Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architek-

tų Sąjungos) metinis suvažiavi-mas, trukęs dvi dienas.

Šeštadienį popiet Tuller vieš-bučio didžiojo salėje įvyko iškil-mingas posėdis, kurį atidarė Det-roito skyriaus pirm. K. Tuske-nis ir ALIAS pirmininkas inž. J.

Jasiukaitis iš Chicagos. Suvažia-vimą žodžiu ar raštu sveikino vi-sų mūsų bendrinių veiksmų ir or-ganizacijų centrai. Posėdyje pas-kaitą tema: Erdvės ir jų užka-riavimas, skaitė dr. R. Zalūba iš Washingtono, Dr. Zalūba dirba mokslinį darbą Biuro of Stan-

Bendras suvažiavimo dalyvių vaizdas.

J. Gaižučio nuotrauka

Už mūsų Mylimą ir Brangų Vyrą ir Tėvelį

A. A.

Dr. JONĄ SUKAREVIČIŲ

vienų metų mirties šv. Mišios bus laikomos
Clevelande, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje,
1962 m. rugsėjo 15 d. 9 val. ryto ir Chicagoje
šv. Kryžiaus bažnyčioje, W. 46th St. ir Wood
St., rugsėjo 16 d. 10 val. ryto.

Tą dieną mes prašome visus Velionies Korp.
Fraternitas Lithuanica Brolius, kolegas gydy-tojus, draugus ir pažįstamus, kuriems bus ga-limybės dalyvauti šv. Mišių aukoje už Mirusį-jį, prisiminti Jį savo maldose.

Liūdinti šeima

Brangiai Mamytei

Lietuvoje mirus, skyriaus nariai,

ALGIUI MARKEVIČIUI

ir jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

ALT S-gos East Chicagos
Skyriaus Valdyba

Mūsų mielą dalininką ir valdybos narį

BRONIŲ DŪDĄ,

jo mamytei mirus Lietuvoje, širdingai už-jaučia

Los Angeles Lietuvių
Tautiniai Namai

Mielai dalininkei

RŪTAI SAKIENEI,

jos mamytei mirus, gilią užuojautą reiškia

Los Angeles Lietuvių
Tautiniai Namai

PHILADELPHIA

PRADEDA MOKSLĄ

Philadelphijos LB Šeštadieninė Mokykla 1962-1963 mokslo metus pradeda rugsėjo 15 d. (šeštadienį) 10 val. pamaldomis šv. Andriejaus bažnyčioje, po kurių parapijos salėje bus mokinių (tiek jau pernai mokyklą lankusių, tiek naujai į ją stojančių) registracija, pasitarimas su tėvais dėl sekmingesnio mokinių darbo, vadovėlių užsakymas ir tt.

Labai prašome mokinių užregistravimo neatidėlioti, kad nebūtų nereikalingai trukdomas ir gailšinamas mokyklos darbas. Pranešimą apie mokyklos reikalus ir numatomus darbus padarys tėvams taip pat ir naujas tėvų komitetas.

Pamokos prasidės rugsėjo 22 d. 10 val. šv. Andriejaus parapijos salėje, kur kleb. kun. J. Čepukaičio rūpesčiu rengiamos šeštadieninei mokyklai specialiai skirtos patalpos.

Mokykloje, kaip ir pernai, veiks vaikų darželis (arba parengiamasis skyrius), pradinės mokyklos skyriai ir aukštesniosios mokyklos klasės. Be to, jei susidarys pakankamas lankančiųjų skaičius, tęs darba ir specialioji grupė, skirta tiems, kuriems normalioji aukštesniosios lietuviškos mokyklos programa būtų persunkti.

Mokyklos vedėja

CHICAGO

RUOŠIA GEGUŽINĘ

Kristijono Donelaičio vardo lituanistinė mokykla Marijonų Seminarijos sode š.m. rugsėjo mėn. 23 d. 1 v. p.p. ruošia įdomią gegužinę, kurios pilnas skiriamas mokyklos išlaikymui. Laukiama gausaus visuomenės dalyvavimo. Gegužinei numatyta nuotaikinga ir įdomi programa.

PED. LITUANISTIKOS INSTI-TUTO išlaikymui chigagiškė Lietuvių Dantų Gydytojų S-ga per savo išdininkę gyd. A. Mačiukienę atsiuntė 25 dol. čekį. Dantų Gydytojų S-gai už paramą Institutas nuoširdžiai dėkoja.

Ottawa,
August 29, 1962.

Dear Mr. Alsenas:

I was gratified to receive your letter of August 23, in which you so favourably commented upon the attitude I have consistently taken that Soviet imperialism must be denounced in public places and before international bodies such as the United Nations.

The Canadian Government has been earnestly considering the presentation of a resolution to this effect in the United Nations Assembly, and I have received much encouragement from a great number of sources to be the one to present personally such a resolution.

Again I thank you for your gracious letter.

I am,

Yours sincerely,

John Diefenbaker

Dirvos bendradarbis Pr. Alšėnas iš Kanados ministerio pirmininko John Diefenbakerio į savo laišką gavo atsakymą, kurio nuotrauką spausdiname.

BOSTON

* LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ rugsėjo 15 d. 7 val. vakare Amerikos Lietuvių Pil. D-jos naujoje salėje ruošia svečio iš Europos dr. J. Griniaus paskaitą.

* LAISVĖS VARPO paskutinė šio sezono gegužinė įvyksta rugsėjo 15 d. 2 val. p.p. Brocktone Romuvos parke. Meninę programą išpildys Bostono, Brocktono ir Worcesterio jaunimas. Pasilinksminimas tęsis iki vėlos nakties.

* SOLISTĖS D. MONGIRDAITĖS sutuoktuvės įvyksta rugsėjo 15 d. Vaisės Tautinės S-gos namuose.

* AMERIKOS LIETUVIŲ PIL. D-JA savo patalpose rugsėjo 16 d. 5 val. vakare rengia narių

išbuvusių draugijoje ne mažiau kaip 25 metus pagerbimo vakarienę. Manoma, kad tokių narių yra apie 150, o iš viso draugija turi apie 1800 narių ir turto apie 230.000 dol. vertės.

* KORPORACIJOS NEO-LITHUANIA STOVYKLĄ Cape Cod višą savaitę lankė daug bostoniškų, jų ypač buvo gausu stovyklos uždarymo dieną - rugsėjo mėn 2 d. Stovyklavimo metu buvo surengta korporacijos garbės nario Maironio minėjimas, paskaitą apie Maironį skaitė rašyt. St. Santvairas.

* PIRMASIS ŠIO SEZONO SUBATVAKARIS įvyksta rugsėjo 29 d. 7 val. vakare Tautinės S-gos naujai atremontuotame name. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

dards atominėje - astronominėje srityje.

Sekmadienį visą dieną tęsėsi darbo posėdžiai. Nauja ALIAS valdyba išrinkta iš Detroito inžinierių: Č. Stanilius, K. Ancevičius, V. Urbonas, A. Arlauskas, P. Svilas ir J. Dunčia. Taip pat išrinktas iš Bostono Br. Galinis kaip atstovas prie Massachusetts valstijos, kur ALIAS yra inkorporuotas.

Darbo posėdyje organizaciniais ir ideologiniais klausimais referatus skaitė inžinieriai D. Šatas ir J. Rimkevičius, abuchicagiškiai. Diskusijų moderatorium buvo dr. A. Damušis.

Suvažiavime buvo atstovaujami visi ALIAS skyriai JAV išskyrus Baltimorės ir Los Angeles. Suvažiavimui pirmininkavo Č. Stanilius ir p. Varis iš Detroito, Sekretoriavo J. Dunčia ir V. Biošėvas iš New Yorke.

Suvažiavimas buvo darbingas ir laikytinas pavyksiu. Buvo atkreiptas tinkamas dėmesis į aplinkybę, kad dideliai daliai mūsų jaunimo studijuojant technikos mokslus, ALIAS augs, įgis daugiau visuomeninės reikšmės, o tam reikia pasiruošti.

Suvažiavime, kuris buvo baigtas pokyliu tame pačiame viešbutyje, taip pat dalyvavo Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Archt. Sąjungos C. Valdybos pirm. Prof. St. Dirmantas ir C. Valdybos nariai.

LOS ANGELES

NAUJA VALDYBA

Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų dalininkų susirinkime, įvykusiame liepos 14 dieną, išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigoms sekančiai: P.K. Skirmantas - pirm., Vl. Gylis - vice-pirm., A. Mažeika - sekr., B. Gediminas - ižd., H. Bajalis - ūkio vadovas, V. Aleksandrūnas ir B. Dūda - nariai.

Revizijos komisija laikinai palikta ta pati.

Susirinkime buvo aptarti įvairūs Namų reikalai.

ĮDOMI GEGUŽINĖ

Pasibaigus atostogų laikui, š. m. rugsėjo mėn. 16 d., sekmadienį, Arroyo Seco Parke, prie 60 Ave. ir No. Figueroa St. (važiuoti Pasadena Freeway iki N. Ave. 60) įvyksta Lietuvių Tautinių Namų gegužinė - piknikas. Nuo 1 val. p.p. bus duodami prityrusių šeiminkų, vadovaujimų O. Motiekenės, skaniai pagaminti pietūs. Bus pakankamai įvairių gaivinančių gėrimų. Gegužinę pažvaizinti pažadėjo veiklus dramos aktorius J. Kaributas, o jaunuomenei bus žaidimai ir kiti įvairumai. Kiekvienas atsilankęs turės progos susitikti su savo bičiuliais ir pažįstamais ir tuo pačiu paremti lietuvišką veiklą.

(pks)

DIRVAI AUKOJO

METINĖS ŠVENTĖS PROGA DIRVAI AUKOJO:

A. Silvestravičius	5.00
A. Martus	5.00
V. Valteris	1.00
J.A. Urbonas	3.00
I. Masilionytė	1.00
H. Plaušiniaitienė	5.00
A. Ciplys	1.00
A. Unger	5.00
Vl. Braziulis	5.00